

שבט הלוי

שו"ת שבט הלוי ח"י יו"ד סי' קי"ג

תורה ומצוות ומכ"ש האחרים שרחוקים מזה, א"כ דבר חמור
לפנינו שמתעצבים מינים שאינם צדוקים בטרתן עם המינים
המקובלים, ונמכרים ונשחטים הגידולים אח"כ בתור עופות
במסורה עלי להרגיש.

וגם אם נקוט בהוראת מרן הח"ס יו"ד סי' ע"ד בענין
בר אווז הבז שהרביצו על בר אווז ביתי, ובר אווז הבז
אין אוכלים מדין שלילת מסורה, והתיר הציצים והאפרוחים,
הנה כל הציפורים שצריך שם הח"ס לא שייכים בדין. וכיו"צ
בתשובת בית שלמה יו"ד ח"א סי' קמ"ד שמגיד כנ"ל, אבל
לא רצה להקל למעשה בנוגדים עצמם [מלמד הציצים] רק
בצירוף הסכמת גדולי הדור, יעשה אריכות דברים.

והנה הגאונים האלה מדברים עכ"פ מעופות שחורים
מסורה אבל אין פקפוק בסימנים כי נבחרו,
ואעפ"כ נתקשו להתיר מכח חסרון המסורה אעפ"י
שהמדובר רק בזרע הזכר ואיכא דא דא"ג, וגם לא אין
חוששין לזרע האב, עיין ה' בדבריהם הק' ובשאר רוב ספרי
גדולי אחרונים שדנו בזה.

אבל נדון שלפנינו כבר כתבתי שהוא משגה חמור דנעשים
הדברים ע"י"ד אינם בקיאים כלל, וגם הוא דבר
תמידי, וכבר כתבתי בעניי כמ"ק שאין להעמיד הנהגת הכלל
על דברים של דיעבד, ובפרט לענין קדושת האכילה, ונתרצה
מיום ליום שמרכיבים המינים, עלי להודיע מה מרכיבים,
והדברים יבואו ח"ו למכשול גדול באיסור מאכלות.

ע"כ עלינו להתעורר ולעמוד בהשגחה חמורה שלא להביא
לשחיתת עופות רק ממקור שהוא צדוק מחשש
חערוצת מינים, ושהאפרוחים גדלים רק ממין שהמסורה
ברורה עלי פקפוק בין מלד הזכר ובין מלד הנקבה, - והשי"ת
יילנו ממכשולים ופגיעה ח"ו בקדושת ישראל.

והרני דושת,

מצפה לרחמי ה'

סימן קיג

ב"ה, יום ב' לס' אלה הדברים ד' מנ"א תשנ"ח לפ"ק

כבוד ידידינו הח"ג מופלג טובא הרב ר' יחזקיה הכהן

שליט"א

אחדשה"ט ושת"כ בכבוד,

יקרתו והקונטרס קבלתי, הנה נתעוררתי ע"י מע"כ ת"ח
מופלג וממונה על בתי מטבחים של עופות, וגם
נקי היטב בענין גידול העופות הטוהרים בזה"ק, ע"ד
המכשלה שהתחילה להתפשט מאד בתקופה האחרונה
שמרכיבים זע"ז, מינים שונים של סוגי התרנגולים, וזה כדי
לפי דבריהם לשבח המין ולערב גנים שונים כדי לזכות בשבח
ממון במכירת העופות.

ונתברר למעלה מכל ספק שמינים שמרכיבים לפעמים
הזכר הוא ממין תרנגול עוף שאין לנו מסורה
עליו ובמשך הדורות מדקדקי ההלכה פרשו ממין זה.

והיות כי אנו נמשכים אחרי פסיקת רבינו הרמ"א צו"ד
סי' פ"ב בסימני עופות דאין לסמוך ע"ז ואין
לאכול שום עוף אלא במסורה שקבלו שהוא טהור, וכן נוהגים,
ואין לשנות ע"כ.

וגם לדעת רבינו הצי"ע בשו"ע שלא נחית לזה, היינו
נעופות שצדקנו אותם ונמלאו כל הג' סימנים של
טהרה בגופם, זפק וקורקבן נקלף, ואצבע יתרה, אשר זה
מספיק לשיטת רבינו משה בר יוסף הידוע כפרק א"ט שמה
מוכח שאינו דורס ג"כ, אבל למעשה חשש רבינו הצי"ע גם
לדעת רש"י דגם זה לא מספיק ובעיני ידיעה ברורה מכל ד'
סימני טהרה.

והיות כי הדברים נמסרים כהיום ציד מגדלי העופות
שאין להם שום ידיעה בשטח זה גם אם הם שומרי

בשרות העופות

7686401@gmail.com

שיחתו של הגאון הצדיק המקובל הגאון רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

בענין סערת העופות המצויים בשוק שיש עליהם חשש הרכבה

שדיבר עם בני משפחתו בעת סעודת מצוה ביום א' דחול המועד פסח תשע"ח (נעתק מתוך הקלטה)

הגרי"מ: היום (ההרכבות) זה יותר, (וכן) בית דין אינם יכולים לאסור דבר שכל הכלל ישראל אוכל את זה, אנשים מתפרנסים מזה, אי אפשר לאסור.

השואל: אז מה באמת עושים?

הגרי"מ: אוכלים בשר בקר, זה יותר בריא, יותר טעים, יותר כשר.

השואל: אבל זה עולה יקר?

הגרי"מ: על ספק מורכב באתרוג אין מברכים על האתרוג הזה אפילו שיש מי שמתירים מורכב, וכאן על ספק של איסור דאורייתא ומתעלמים מזה (=מ'מאכט זיך נישט ויסנדיג).

השואל: אז מה אומרים לכל הציבור, כולם אוכלים את זה?

הגרי"מ: הרי אני אומר, אפשר להדר לאכול רק... הנה כאן בסעודה עשו בשר בקר.

השואל: אבל זה רק הידור אבל אין חייבים (אבער מ'מוז נישט)?!

הגרי"מ: (ס'איז מער וי מען מוז נישט) זה יותר מאין חייבים, זה לא כ"כ פשוט.

השואל: אפשר לומר שהעופות אסורים באכילה?

הגרי"מ: אינני יודע, אי אפשר לומר כלום.

השואל: האם אפשר להילחם עם כל העולם?

הגרי"מ: לכן בית דין אינם יכולים לאסור, כי כשם שמצוה לומר דבר הנשמע כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע, אנשים חיים מזה! (הגרי"מ נאנח ואומר:) חשש של עופות, חשש גדול, (זה לא פשוט) צריך לשבור את הפרנסות של אלפי אנשים.

השואל: יש עשרות בתי שחיטה ומאות אברכים שיש להם מזה פרנסה, איך אפשר באמצע יום להגיד להם שזה לו טוב...?

הגרי"מ נאנח שוב: זה דור יתום, לפני משיח, אין רבנים שיוכלו להכריע בדבר כ"כ מורכב, זהו דור יתום היום.

הגרי"מ: "על העופות יש חששות גדולים היום, מרכיבים את הזרע עם עופות אחרים וזה הופך להיות מסובך. נהיה היום עולם של הרכבות, את הזרע מרכיבים עם עופות... ויש חשש שמרכיבים עם עופות טמאים. מרכיבים עם אחרים שיתפתחו מהר, שישתבחו, שישתפרו, וזה הידור לקנות בשר (בקר), זה הידור".

אחד הנוכחים שואל: האם מותר לאכול את זה?

הגרי"מ: "די וועלט העסט... (מה אפשר לעשות)!, הנה לך הלשון של רבי ישראל יעקב פישר (ראב"ד העדה החרדית זצוק"ל בספרו אבן ישראל); "בוודאי צריך להזהיר ולעמוד בהשגחה חמורה, להביא לשחיטה רק עופות שלא נולדו מתערובות המינים, ואז ממילא יפסקו כל הדברים האלה מה שמערבים עופות טמאים עם טהורים, אחר שיראו (הסוחרים) שאינו הולך במסחר" (עכ"ל).

תערובות של אתרוג מורכב אף אחד אינו קונה את זה, אפי' שיש סוברים שהוא כשר, אבל עוף מורכב נו... (וממשיך הלשון של הגר"י פישר בהמשך דבריו); "אחרים טוענים שהנקבה הוא העוף הטמא, א"כ בוודאי כל הנולדים הם עופות טמאים".

השואל: "האם מותר לאכול את העופות?"

הגרי"מ: בית דין אינם אוסרים זאת, אבל טוב להקפיד על אכילת בשר (בקר)

השואל (מתעקש): "אבל מותר לאכול את זה?"

הגרי"מ: אני לא פוסק, אני לא יכול לפסוק! אבל טוב להדר לאכול בשר!

השואל: "אבל מה עכשיו, מה התחדש עכשיו?"

הגרי"מ: פעם לא היה תערובות... (קטע לא ברור)

השואל: אבל לפני עשרים שנה גם אכלו את אותם עופות?

הגרי"מ: אבל זה לא היה מורכב כמו היום, היום הכל מלא הרכבות, מרכיבים זרע שיש להם תכונות של לחיות יותר, שיהיו יותר חזקים, והזרע מורכב מעופות טמאים גם כן.

השואל: אבל לפני עשרים שנה זה היה אותו צבע עוף...?

זעקת אש קודש מנהמת ליבו הטהור ממרון ציס"ע גאון ישראל ותפארתו הגאון הצדיק ר' ישראל יצחק קאלמאנאוויץ שליט"א

הרב ישראל יצחק קאלמאנאוויץ

מח"ס אהלי ישועה ב"ב

החיים והשלום והברכה, לכבוד ידידי ר' נ"ו, ור'..... נרם יאיר ויזרח, אחדשה"ט

אודות מה ששאלתם גין טהרת העופות המצויים, וגין הביצים המצויים. הנה ידוע לכם שאיני פוסק הלכות, אמנם זה דבר ידוע שזה מערבים עופות בלי מסורת, והגר"ש וואזנר זצ"ל שהוחזק להוראה בעירנו ע"י החזו"א זצ"ל כתב בשילהי שנת ה'תשנ"ח בשו"ת שבט הלוי ח"י סי' קי"ג 'שנתברר למעלה מכל ספק שמינים שמרכיבים לפעמים הזכר הוא ממין תרנגול עוף שאין לנו מסורה עליו'

וכתב שם עוד ו'א"כ דבר חמור לפנינו שמתערבים מינים שאינם בדוקים בטהרתן וכו'. והביא צד היתר באותם שיש סימנים רק חסר במסורה, מצד זוז"ג ואין חוששין לזרע האב, עוד כתב 'אבל בנדון שלפנינו דהוא משגה חמור וגם הוא דבר תמידי, ואין להעמיד הנהגת הכלל על בדיעבד ובפרט לעניין קדושת האכילה'

עוד כתב שם 'שנתרבה מיום ליום שמרכיבים המינים בלי להיוודע מה מרכיבים והדברים יבואו ח"ו למכשולות גדולות באיסור המאכלות. וע"כ עלינו להתעורר ולעמוד בהשגחה חמורה שלא להביא לשחיטת עופות רק ממקור שהוא בדוק וכו'.

והנה זה נכתב לפני שנים רבות שעדיין לא נודע בידיעה ברורה ממש על זה

ועוד שאמנם אף שבאותן השנים היו השערות וחששות שיש תערובות גם בנקיבה, אך לא היה ידיעה ברורה בזה [עי' אבן ישראל להגר"י פישר זצ"ל חלק ה' נ"ה*].

אבל בשנים האחרונות ע"י ששלחו רבנים חשובים מהעדה החרדית לברר העניין על בוריו, נודע בבירור ע"י מנהלי המפעלים אשר מרכיבים עופות שאין להם מסורת ועל כן אין שום צד להתיר מצד ריעותא דלא חזינא, כי עכשיו לכולם הוא בגדר של ריעותא דחזינא, וכל מה שהתירו רבנים לפני בירור זה אינו נוגע לזמנינו שיש ידיעה ודאית ולא רק אומדנא. וגם שוב ליכא צד ההיתר שהביא בשבט הלוי שם מצד אין חוששין לזרע האב.

ומאידך, לא נשמע שום טענה תורני שיכול להיכנס לבית המדרש שע"י"ז יש איזה צד להתיר לכתחילה כנגד פסקו של בעל שבט הלוי.

ומה ששאלתם בעניין הביצים, הנה ידוע שאינו שייך לשאלה זו, כי זה עופות אחרים.

ותזכו לכתובה וחתימה טובה לחיים טובים ארוכים ולשלו' אתם וכל ב"ב

ח' אלול ה'תשע"ז

ישראל יצחק קאלמאנאוויץ

בשרות העופות
7686401@gmail.com

וז"ל: אבל כאן שמרכיבין עופות הדורסין שהם בודאי טרפות וכו' ובודאי צריך להזהיר ולעמוד בהשגחה חמורה שלא להביא לשחיטה רק עופות שלא נולדו מתערובת המינים.

וכל זה כתבנו [דמותר בדיעבד] לפי מה שאמרו השואלים שהזכר הוא העוף הטמא, אולם אחרים טוענים שהנקיבה הוא העוף הטמא א"כ בודאי כל הנולדים הם עופות טמאים, ובודאי צריך לחוש כאן באיסור דאורייתא באכילת עופות טמאין. (אבן ישראל ח"ה סימן נ"ט)